

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.16, november 2020

Indledningen er redigeret af Krista Stinne Greve Rasmussen og Jon Tafdrup

Tilsyn ved dr.phil. Lis Møller

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med punktkommentarer, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Indledning til

Ved de svenske Studenters Nærværelse paa Regentsen den 3 Juni

ved Kim Steen Ravn

Indhold

- 1 Anledning
- 2 Mindefesten på Den kgl. Skydebane
- 3 Besøget på Frederiksberg Kirkegård
- 4 Digtet
- 5 Anvendt litteratur

1 Anledning

Ved de svenske Studenters Nærværelse paa Regentsen den 3 Juni 1850 udkom i anledning af den mindefest for Adam Oehlenschläger, Studenterforeningen i København holdt den 3. juni. Studenterforeningen ville undgå, at deres mindefest faldt sammen med Det Kongelige Teaters og Universitetets. Det var grunden til, at festen først blev afholdt fem måneder efter Oehlenschlägers død (Hostrup 1891, s. 212). Der deltog 50 studenter fra Lund i Studenterforeningens mindefest, som fandt sted på Den kgl. Skydebane. Efter at have besøgt Oehlenschlägers grav på Frederiksberg Kirkegård, blev der om aftenen holdt fest til ære for de svenske gæster på Regensen (*Bibliografien*, bind 3, s. 40).

Ved de svenske Studenters Nærværelse paa Regentsen den 3 Juni 1850 indeholder to digte: "Hid over Bølgen" og "Den nordiske Enighed", hvor kun det første er nyt fra Grundtvigs hånd.

Den svenske deltagelse i festen har formentlig sin grund i laurbærkransningen af

Oehlenschläger i Lunds domkirke den 23. juni 1829. Det var Esaias Tegnér, der forestod ceremonien. I talen til Oehlenschläger, "Vid magister-promotionen i Lund", udnævnte Tegnér ham til "den Nordiske Sångarekungen, tronarvingen i diktningens värld". En trone han skulle arve efter Goethe (Tegnér 1923a,s. 549). Det er i samme tale, Tegnér omskriver Oehlenschlägers fornavn til "Skaldernas Adam" (s. 549). Han gør ham dermed til *digtingens første mand* eller *den første digter* ved at spille på den etymologiske betydning, 'det første menneske', af navnet Adam.

2 Mindefesten på Den kgl. Skydebane

Mindefesten var en stor begivenhed. Foruden de svenske studenter deltog 500 medlemmer af Studenterforeningen. Dertil kom bl.a. H.N. Clausen, H.C. Ørsted, A.S. Ørsted og Oehlenschlägers pårørende (*Flyve-Posten*, sp. [2]).

Der var flere digteriske bidrag til festen. Jens C. Hostrup skrev fem sange under titlen *Oehlenschlägers Mindefest i Studenterforeningen*. Festen blev indledt med hans sang "Frosten knugede Jorden". Derefter læste H.P. Holst sit digt *Adam Oehlenschläger. Et digt ved Studenterforeningens Mindefest den 3^{die} Juni 1850*. Festen blev afsluttet med Peter Andreas Munchs *Cantate ved Studentersamfundets Mindefest over Adam Oehlenschläger* sat i musik af A.P. Berggreen (*Flyve-Posten*, sp. [2]).

3 Besøget på Frederiksberg Kirkegård

Fra Den kgl. Skydebane drog selskabet til Frederiksberg Kirkegård for at besøge Oehlenschlägers grav. På vejen sang følget hans morgensang "Lær mig, o Skov! at visne glad" på Frederiksberg Runddel. Ved graven uddelte magister Andersson sit mindedig "Ej sannt, I Broder! Våra minnen redan" (*Flyve-Posten*, sp. [3]). Det er ikke lykkedes at finde et eksemplar af Andersons mindedig, men det gengives i sin fulde ordlyd i *Flyve-Posten* (sp. [3]).

4 Digtet

Digtet består af fem strofer à otte vers, og det er skrevet i samme verseform som Tegnér's "Rings drapa" fra *Frithiofs saga* fra 1825. Der indgår tillige nogle af de samme mytologiske figurer og steder i "Rings drapa" som i Grundtvigs digt: Odin, Valhal og Brage, ligesom handlingen i begge digte er henlagt til Norden (se Tegnér 1923b, s. 221-224). "Rings drapa" er ikke et tilfældigt valg. Tegnér var stærkt påvirket af Oehlenschläger. Det er hans digt *Helge* (1814), der giver Tegnér idéen til *Frithiofs saga* (Tegnér 1923c, s. 355), og *Helge* fungerer derfor som palimpsest for Tegnér's saga (Sturtevant 1921, s. 134 f.).

"Hid over Bølgen" er formet som en velkomst til de svenske studenter, og som en opfordring til fredeligt at kappes om at frembringe den bedste digtning. Kappelstriden indsættes i en mytologisk ramme, der understreges af digtets arkaiske sprog.

I strofe 1 beskrives studenternes ankomst til København. De ankommer i snekker

(vers 2), og de tiltales som gæster og grander, dvs. naboer (vers 3-4). Og de hilses lige så velkomne som foråret og den grønne eng, "Maien", som naturens tegn på foråret (vers 6). I strofe 2 introduceres den intellektuelle strid mellem universiteterne i Lund og København (vers 2-4). Striden beskrives gennem myten om Odin, der stjal skjaldemjøden fra Suttung (vers 5-8). I strofe 3 introduceres Brage. Han kan med sin digtning, og i kraft af at han råder over skjaldemjøden, dæmpe ikke blot intellektuelle eller digteriske stridigheder, men også stridigheder mellem krigere (vers 2-3). Kappelysten skal nok dæmpes, men ikke helt elimineres, da den er en kilde til handling og digtning (vers 5-8). Strofe 4 beskriver, hvordan digtningen ikke skal besynges enhver handling, men reserveres de sejre eller begivenheder, der er værd at digte om (vers 7-8). I strofe 5 sidestilles digterne og deres digteriske strid med guderne i Asgård og Valhal (vers 1-2). Både digtere og krigerne er ædle af sind, og begge kæmper de for ædelmod (vers 6-7).

Med sin mytologiske ramme peger digtet på den del af Oehlenschlägers forfatterskab, Grundtvig mente, var den bedste, nemlig den tidlige, der beskæftigede sig med norrøn mytologi. Skønt digtet er formet som en henvendelse til de svenske studenter, bliver det i kraft af måden, hvorpå det inddrager de mytologiske elementer hos Oehlenschläger og Tegnér både en vurdering af Oehlenschlägers tidlige forfatterskab, og til et mindedignt gennem forbindelsen til Lund og kroningen af ham til digterkonge. Dette kritiske perspektiv er karakteristisk for Grundtvigs måde at forvalte genren på. Sune Auken skriver i *Eftermæle. En studie i den danske dødedigtning fra Anders Arrebo til Søren Ulrik Thomsen* (1998), at digtet til Steffens sammen med mindedigntene til bl.a. Frants Volkmar Reinhard, Svend Hersleb, Povel Dons, Johann Gottlieb Fichte og Povel Dons i højere grad er karakteristiske portrætter (Auken 1998, s. 133). Disse digte:

frembyder nogle af de mest interessante menneskebilleder, den danske dødedigtning overhovedet har. Det siger noget om Grundtvigs sans for polemikken, at næsten alle ovennævnte digte har et ret kritisk blik på afdøde eller hans virke eller polemiserer med afdøde mod en ugudelig eller åndsforladt samtid (Auken 1998, s. 134).

5 Anvendt litteratur

- Auken, Sune (1998) *Eftermæle. En studie i den danske dødedigtning fra Anders Arrebo til Søren Ulrik Thomsen*. København.
- *Bibliografien*, se Johansen, Steen (1948-1954).
- *Flyve-Posten* (1850), nr. 127, 5. juni. København.
- Hostrup, Jens Christian (1850) *Oehlenschlägers Mindefest i Studenterforeningen*. København.
- Hostrup, Jens Christian (1891) *Erindringer fra min Barndom*, udg. Elisabeth Hostrup. Stockholm.
- Holst, H.P. (1850) *Adam Oehlenschläger. Et digt ved Studenterforeningens Mindefest den 3die Juni 1850*. København.

- Hostrup, Jens Christian (1891) *Erindringer fra min Barndom*, udg. Elisabeth Hostrup. Stockholm.
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter*, bind 1-4. København.
- Munch, Peter Andreas (1850) *Cantate ved Studentersamfundets Mindefest over Adam Oehlenschläger*. Christiania.
- Oehlenschläger, Adam (1814) *Helge. Et Digt*. København.
- Lundgreen-Nielsen, Flemming (1981) "Rød og hvid i Billedsalen.' Grundtvigs døds- og mindedigte II" i *Grundtvig-Studier* 1981, s. 47-83. København.
- Sturtevant, Albert Morey (1921) "Oehlenschläger and Tegnér's 'Frithiofs saga'" i *Scandinavian Studies and Notes*, bind 4-26, s. 134-158. Illinois.
- Tegnér, Esaias (1923a) "Vid magister-promotionen i Lund" i *Samlade skrifter. Nationalupplaga*, bind 1-2; bind 1, s. 547-550. Stockholm.
- Tegnér, Esaias (1923b) *Frithiofs saga* i *Samlade skrifter. Nationalupplaga*, bind 1-2; bind 1, s. 97-238. Stockholm.
- Tegnér, Esaias (1923c) "Anmärkningar såsom inledning til Frithiofs Saga" i *Samlade skrifter. Nationalupplaga*, bind 1-2; bind 2, s. 354-358. Stockholm.